

Et ufeilbarlig system?

Einar C. Salvesen

Psykologspesialist, Columbus Consulting

Mange kjenner seg igjen i et landskap preget av manglende rettssikkerhet, arroganse og inkompetanse. Men psykologer med erfaring fra sakkyndighetsarbeid har i liten grad latt høre fra seg.

NIKKEDUKKE? Det er respektløst av Salvesen å fremstille norske dommere som nikkedukker som styres av sakkyndige og barnevernet, skrev Charlotte Reedtz i forrige utgave. Men kanskje er bekymringen for kvaliteten på sakkyndige psykologers utredninger og rettsapparatets bruk av disse i sine domsslutninger velbegrunnet, svarer Salvesen.

Illustrasjon: Simen August Askeland.

DEBATT: SAKKYNDIGHET I BARNEVERNSSAKER

I februar hevdet Einar C. Salvesen at sakkyndighet i barnevernssaker går på rettsikkerheten løs. I forrige utgave mente Charlotte Reedtz at hans innspill polariserer og fordummer debatten.

Debatten om omsorgsovertakelse og rettsikkerhet i barnevernet og domstolene er for alvorlig til at den bør føres på det plan som Charlotte Reedtz legger opp til i sitt innlegg i siste nummer av Psykologtidsskriftet. Personlig angrep på min person, forvrengninger av mine meninger og bagatellisering/ idyllisering av de faktiske forhold fører oss ingen steder hen.

Det er et demokratisk problem at de samme sakkyndige psykologene går igjen i ulike roller i ulike saker gjennom rettsapparatet

Korreksjon

La meg innledningsvis korrigere noen påstander som fremkommer i Reedtz sin artikkel. Hun omtaler min kritikk av sakkyndig arbeid utført av psykologer som et korstog mot omsorgsovertakelser. Dette fremstår som en latterliggjøring og grov forenkling av mine synspunkter. Undertegnede er selvfølgelig innforstått med at omsorgsovertakelser av barn i visse tilfeller er nødvendig. Det som er mitt hovedanliggende, er at *grunnlaget/forarbeidet* til et slikt alvorlig inngrep i en familie i altfor mange tilfeller er for dårlig. Jeg retter søkelyset mot sakkyndige psykologers arbeid, deres tilnæringsmåte, grundighet og uavhengighet i forhold til oppdragsgiveren, som i de aller fleste tilfeller er barnevernet. Jeg hevder også at barnevernet har for dårlig kompetanse og metode når de går inn i familier med tiltak og derfor ender opp med å ta barna ut av familien og plassere dem i beredskapshjem/fosterhjem, fremfor å gjøre et godt arbeid inne i familiene. Det hjelper ikke at barnevernet er lenge inne i en familie før omsorgsovertakelsen finner sted, dersom tiltakene de setter inn, ikke virker, dersom de ikke greier å bygge tillit inn i familiene, og dersom relasjonsbygging og dialog ikke finner sted. Dette betyr selvfølgelig ikke at det ikke finnes mye godt barnevernfaglig arbeid.

Demokratisk problem

Jeg har tidligere tatt til orde for at det er et demokratisk problem at de samme sakkyndige psykologene går igjen i ulike roller i ulike saker gjennom rettsapparatet. Ofte ser vi de samme som har tallrike sakkyndighetsoppdrag fra barnevernet, gå igjen som fagkyndig medlem/meddommere i andre saker. Dette vil for de fleste fremstå som et åpenbart dilemma i forhold til habilitet og lojalitet. Reedtz griper ikke dette poenget. Hun prøver å fremstille det som at jeg påstår at sakkyndige har flere hatter i *samme sak*, hvilket selvfølgelig er en meningsløs påstand. Det er selvfølgelig ikke slik at sakkyndige rapporter er bestillingsverk i bokstavelig forstand, men det finnes en god del sakkyndige som har utredninger for barnevernet som sin viktigste inntektskilde, og det sier seg selv at dette er problematisk i forhold til rapportenes uavhengighet.

Bekymring

Reedtz påstår videre at jeg har manglende respekt for kompetanse, og at mine innspill først og fremst er et ønske «om å karakterisere andre på en svært negativ måte». Mener Reedtz virkelig at min kritikk og mitt ønske om å dele erfaringer og motforestillinger omkring disse forhold med Psykologtidsskriftets lesere kun bunner i et ønske om å karakterisere og diskreditere kollegaer og andre fagfolk? Kan det ikke være at jeg, og mange med meg, faktisk har en velbegrunnet bekymring for kvaliteten på sakkyndige utredninger fra psykologers side, samt bekymring for i hvilken grad rettsapparatet i for stor grad baserer sine domsslutninger på dårlig funderte utredninger og rapporter. Forholdet mellom sakkyndiges kompetanse og uavhengighet og måten domstolene forholder seg til disse på, er som kjent et høyst aktuelt tema på mange områder i samfunnet for øvrig. Det som for meg fremstår som skremmende i Reedtz sin fremstilling av denne virkeligheten, er at hun overhodet ikke problematiserer eller stiller seg kritisk til de utfordringer vi står overfor. Hun lener seg utelukkende på systemets ufeilbarlighet.

Tause psykologer

I løpet av den siste tiden har jeg, på grunn av mitt engasjement i dette feltet, kommet i kontakt med et utall ulike personer og grupper som har kjent denne problematikken på kroppen. Foruten familier og barn som er rammet av manglende rettsikkerhet, arroganse og inkompetanse i systemet, har jeg hatt kontakt med barnevernsarbeidere, lærere, helsearbeidere, advokater og andre fagfolk som kjenner seg vel igjen i det landskapet jeg har prøvd å beskrive. Psykologer med erfaring fra sakkyndighetsarbeid har hittil i liten grad latt høre fra seg.

columbus@online.no